

Kā preventīvi novērst kaitējošu seksuālu uzvedību bērnu vidū?

PIRMSSKOLĀM

PRIEKŠDARBI

- Darbinieku izglītošana par to, kas ir kaitējoša seksuāla uzvedība (KSU), kā tas notiek, kā novērst un ko darīt KSU gadījumā (skaidrs algoritms, ko viss personāls zina).
- Apzināt, vai ir dārziņā ir notikuši KSU gadījumi – kur, cik un kā tas notika.
- Pārrunāt, kas ir dārziņa "nedrošās vietas" un kur kaut kas var notikt?

BĒRNU IZGLĪTOŠANA

- Kā sauc ķermeņa intīmās ķermeņa daļas un kā atšķiras zēni un meitenes?
- Kāda ir atšķirība starp labajiem pieskārieniem (tādi, kuri ir patīkami, vēlami un ērti) un sluktajiem (nepatīkami, sāpīgi vai mulsinoši)?
- Kāda ir atšķirība starp labu noslēpumu (patīkamu pārsteigumu) un sliktu noslēpumu (kas rada kādam sliktu sajūtu)? Sliktos noteikti jāizstāsta!
- Vai proti pateikt "nē" un "stop", ja kāds tev liek darīt nepatīkamas vai mulsinošas lietas?
- Kuram pateikt, ja esi piedzīvojis ko nepatīkamu vai mulsinošu?

UZRAUDZĪBA

- Šai vecumposmā bērniem nepieciešama nepārtraukta uzraudzība (arī diendusas laikā!). To nosaka arī Latvijas likumdošana.
- Pievērsiet uzmanību tam, cik bērni vienlaicīgi dodas uz tualeti, cik ilgi viņi tur paliek un kas tur notiek.

PRIVĀTUMA ROBEŽU IEVĒROŠANA

- Pēc iespējas nodrošināt bērniem iespēju nokārtoties bez vērotājiem (tualete ar iespēju aizvērt durvis vai aizkarīnus katrā kabīnītē).
- Katram sava gultiņa, un bērni nekāpj citu gultās.
- Ja kāds bērns aiztiekt savas intīmās ķermeņa daļas, klusi atgādinām viņam par to, ka to darām, citiem neredzot.

SKAIDRI NOTEIKUMI BĒRNIEM

- "Biksīšu likums" jeb noteikumi par ķermeņa robežām – to, ko sedz apakšbikses, neviens cits neaiztiekt (izņemot pašdžību no pieaugušajiem, kad tas nepieciešams).
- Pastāstiet bērniem, ka aiztikt savas intīmās ķermeņa var, citiem neredzot.
- Tualetē netraucējam citiem bērniem.
- Apakšbiksītes vienmēr paliek kājās – arī pārgērbjoties uz diendusu.

Dardedze

Ja Jums nepieciešams padoms par kaitējošas seksuālas uzvedības novēšanu, sazinieties ar mums: "**Centrs Dardedze**", tālr. **67600685**, info@centrbsdardedze.lv.

